

På minuten

- Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna tränar på att hålla ett kort anförande.

Läraren reflekterar

Jag har Facebooksammanhang berättat att jag har pedagogiserat flera kända tv-program som till exempel "Fem myror är fler än...". Det här en idé som utgår från radioprogrammet [På minuten](#). Min tanke är att eleverna ska hålla ett anförande under en minut om ett udda ämne som till exempel: "Varför jag börjar misstänka att min simklubb är en hemlig sekt".

Är klassen kreativ kan eleverna säkert själva komma på uppslag till inspirerande ämnen. Annars får läraren bidra. När det gäller reglerna behöver läraren ge en viss tid till förberedelser under lektionstid eller som läxa. Jag tror dock inte att det fungerar att åhörarna, som i det verkliga programmet, får avbryta talaren vid till exempel tvekan, upprepningar eller avvikelser från ämnet.

Metod

Låt eleverna fundera en stund på vad de ska prata om. De som behöver för stödanteckningar, till exempel en tankekarta eller andra alternativ (se nedan). Dela in klassen i mindre grupper och låt eleverna framföra sina tal. Om någon vill kan talen framföras i helklass när grupperna är klara.

Stöd för anförandet

En stödstruktur för att hjälpa eleverna att lyckas med sina egna "På-minuten-presentationer" kan vara den *klassiska dramaturgiska kurvan*. Eleverna känner ofta till dramaturgin i sagor och den kan även passa in i detta sammanhang, till exempel när eleven har fått ämnet: "När jag hamnade på en öde ö". Alternativa stödstrukturer för andra ämnen där denna modell inte fungerar kan vara tidigare nämnda tankekarta, en tabell (med olika perspektiv), före-och-efter, orsaker och konsekvenser och ett Venndiagram vid jämförelser.

- Inledning: Huvudpersonens karaktärsdrag, miljöer och tid (Vem? Var? När?)
- Problem/Konflikt (Vad? Vilka?)
- Upptäckning (Vad förvärras och varför)
- Hjälp/Vändpunkt (Vem? Hur? Varför?)
- Lösning/Avslutning (Hur slutar det? Sensmoral?)

Förslag på samtalsämnen

Ni kan säkert hitta på fler och bättre förslag än dessa och varför inte ge eleverna i läxa att komma med egna förslag. Detta kan säkert engagera hela familjen, kanske till och med mer än de flesta andra läxor som eleverna får. Hur som helst, här är mina förslag:

1. Hur jag skrämdes vettet på ett spöke.
2. När jag klättrade upp för Kebnekaise endast iförd min pyjamas.
3. Därför åkte Gustav Vasa aldrig Vasaloppet.
4. Så här gick det till när jag såg en råtta i mitt rum.
5. Sedan jag förlorade min hund så har mitt liv blivit en mardröm.
6. När jag räddade en katt från att drunkna i badkaret.

7. Några smeknamn jag har kallats för.
8. Några knep jag använder för att slippa stå ut i kön.
9. Några minnen från tiden jag satt i fängelse.
10. Så ser jag till att alltid få fredagsgodiset gratis.
11. Därför gick mina drömmar om ett liv som världsstjärna i fotboll i kras.
12. När jag var tvungen att ta emot en giraff som nytt husdjur.
13. Då jag överraskade alla med att vinna Idol.
14. Därför kan jag inte rekommendera en semester i England.
15. När jag hamnade i fel omklädningsrum.
16. Mitt liv som lejonvärd på en cirkus.
17. När jag läste fel i matreceptet.
18. När jag hittade en miljon kronor utanför polisstationen.
19. Så blev jag medelpunkten på festen.
20. Detta måste jag alltid göra klockan 13.00 varje måndag.
21. Hur man undviker att tala med någon på bussen.
22. Hur man ställer in sig hos sin rika mormor.
23. För och nackdelar med att ha en papegoja som kan härma allt som sägs.
24. Hur jag upptäckte att morfar fuskade i Fia.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Disposition med inledning, innehåll och avslutning. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.

Betygskriterier*

Eleven samtalar om bekanta ämnen på ett sätt som upprätthåller samtalen **väl**. Dessutom förbereder och genomför eleven muntliga framställningar med **väl fungerande** inledning, innehåll och avslutning och **god** anpassning till syfte och mottagare.

* årskurs 4-6